

Mój Poznań

wiersze Uczniów poznańskich liceów

Mój Poznań

wiersze Uczniów poznańskich liceów

Niniejszy tomik prezentuje widzenie Poznania w poezji Licealistów – współtwórców międzyszkolnego projektu edukacyjnego „Mój Poznań” w roku szkolnym 2012/2013.

Wiersze nagrodzone na konkursie poetyckim 29 listopada 2012 r. w Mieszkanu – Pracowni Kazimierzy Illakowiczówny na ul. Gajowej:

I miejsce - Monika Rolla Liceum Ogólnokształcące ss. Urszulanek w Poznaniu *Ulica poznańska* oraz Anna Mikołajczak XIV LO w Poznaniu *Miasto wspomnień*

II miejsce - Marta Jeżewska XIV LO w Poznaniu *Moje laury o Poznaniu*

III miejsce - wiersz grupy uczniów III LO w Poznaniu *Poznań* - Wojciech Binkowski, Patrycja Dziamska, Jan Gruszka, Tomasz Zieliński

Zwycięzcy konkursu recytatorskiego wierszy o Poznaniu:

I miejsce – Anna Borowska VIII LO

II miejsce – Ada Jędrzak VI LO

III miejsce – Sandra Górska VI LO

wyróżnienie – Bartosz Bednarek III LO

Ulica poznańska – I miejsce

Monika Rolla – LO ss. Urszulanek

Świat wydawał się niegdyś piękniejszy.
Nie było wielkich ekranów
wyświetlających durne perypetie
chłopaka z prowincji.

Nie było też młodych
z utęsknieniem wyczekujących
sobotniej popijawy,
by później obudzić się błogo w swoich
wymiocinach.

Dziś otępiały Poznań
budzi przerażenie,
ukazując prawdziwe oblicze
mikroświatków.

Ciężkie smutne kroki sunące po bruku,
cichym westchnieniem wołają
o pomoc.

Martwe na ulicach oczy
przygniatają, zdeptują
najmniejszy pąk nadziei
na uśmiech.

Tu i ówdzie przewinie się stary,
chciwymi oczami błędząc po zakamarkach
portfeli
na pijanej, niechlujnej Półwiejskiej.

Gruchające słodko gołębie
zamiatają ogonami
resztki cudzych nałogów
a talent ulicznych muzyków nagradzany jest
obojętnością.

Apatia pomarszczonej skóry
i pukla siwych włosów
wysuwającego się z obskurnego piętra
bloku
wygląda za straconymi latami młodości.

Wagony
są miejscem niespokojnej drzemki
wąsatych paniczów
z reklamówkami.

Biblioteki
skupiają kwiat inteligencji.
Młodzieży nadmiar wylewa się stamtąd
jak z garnka wykipiałe mleko.

Szkoda tylko troszkę,
że dopiero na miesiąc przed
maturą.

Paulina Cekała III LO – ilustracja do wiersza *Ulica poznańska*

Miasto wspomnień – I miejsce

Anna Mikołajczak – XIV LO w Poznaniu

W nim straciłam wiarę w ludzi,
Tak po prostu, z zaskoczenia.
To co dodawało sił,
Zmuszało do milczenia...
Aż nadeszły chwile dobre,
Już na zawsze będą ze mną.
Bo pamiętam Cytadelę,
Ciebie obok i noc ciemną.
Lekko drżałeś chyba z zimna,
We mnie się wtuliłeś.
Pamiętam niebo gwiazdzone
I jak wtedy na mnie patrzyłeś...
Widziałam siebie w Twoich oczach,
Widziałam w nich radość i szczęście.
Byłam w siódmym niebie,
Czy mogłam prosić o jeszcze?
Teraz Ciebie nie ma obok,
Jestem ja, lecz nie ma nas.
To co kiedyś nas łączyło
Dziś rani, jak najgorszy kwas.
Poznałam tutaj wielu ludzi,
Przeżyłam wiele chwil.
Dlaczego gdy myślę Poznań,
w mojej głowie pojawia się Ty?

Moje liry o Poznaniu – II miejsce

Marta Jeżewska – XIV LO w Poznaniu

Mój rodzinny Poznań,
Jest miastem wielu doznań.
Znajdziesz tu koziołki trykające
I mecze Lecha dech zapierające,
Mimo to, że czasem przegrywamy
To i tak najlepszych kibiców w naszym mieście mamy.
Na naszej starówce jest wiele zabytków,
I chociaż czasem mają kilka ubytków
Mimo to nasze miasto szanujemy i doceniamy,
Dlatego, że je bardzo kochamy.
Był tu lat kilka Mieszko Pierwszy,
I Kazimiera Hłakowiczówna pisarka wierszy.
Możemy się tu pochwalić Cytadelą i Malcą
Oraz płynącą przez miasto Wartą.
Prawdziwy poznaniak nie obejdzie się bez gzyka,
Bo ma na tym punkcie wielkiego bzika.
Mamy tu Starego Marycha na rowerze,
I bamberkę, która w dzbanach wodę bierze.
Znajduje się tutaj most zakochanych i Fara,
Oraz oczywiście patriotyczna wiara.
Raz do roku Święty Marcin jedzie na białym koniu przez miasto
I wówczas piecze się rogałe marcińskie, które mają specjalne ciasto.
Jedzie on przez ulicę w kolorowym korowodzie
I otrzymuje od Prezydenta klucze do miasta w nagrodzie.
Na samym końcu popiszę w gwarze,
I trochę nowych słów Wam pokażę.

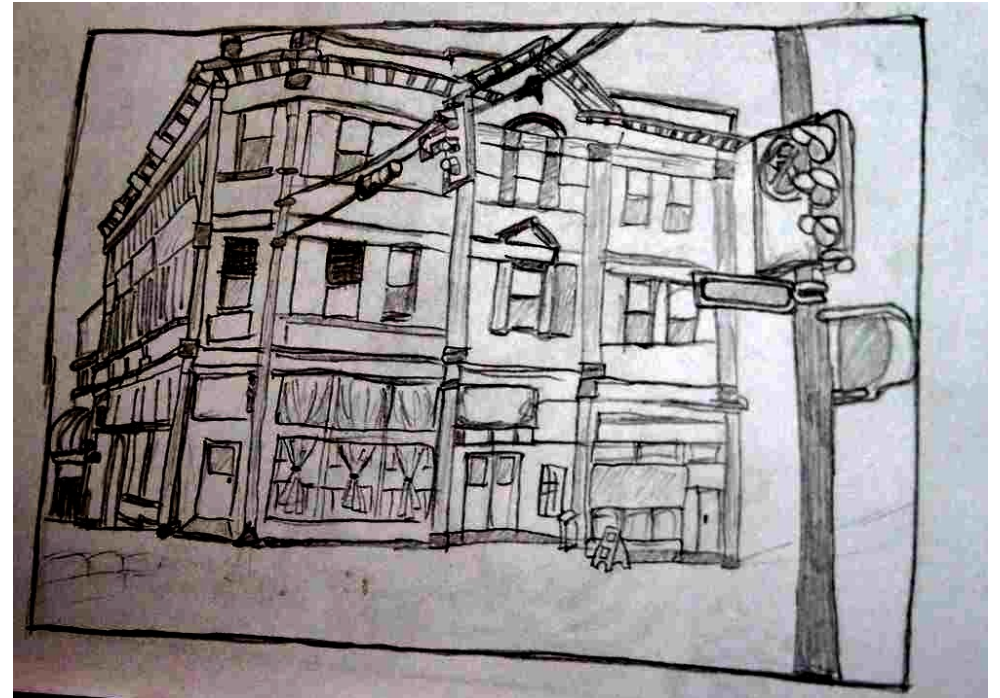
Bo babuszka zostawiła mi w antrejce na ryczce
Pyry w węborku i tytce.

A jeden ejber z naszej eki,
Biegł tak, że zgubił fleki,
Bo buchnął bryle i ćmiki
I będzie musiał kupić nowe trzewiki.
I niech Was nie boli nigdy gnyk i nie miejcie fefrów
Oraz życzę Wam na koniec samych dobrych belfrow
Niech Wam się zawsze kalafa śmieje,
I nigdy nie będziecie dudlać mam nadzieję.

Poznań – III miejsce

Wojciech Binkowski, Patrycja Dziamska, Jan Gruszka, Tomasz Zieliński – III LO w Poznaniu

Stare Miasto kryjące w sobie tajemnice
Stare Miasto, z którego wyrosły inne dzielnice
Murowane kamienice przy kamiennych chodnikach
Wśród szklanych wieżowców historia zanika
Pod Alfą i Okrąglakiem poległy stare mury
Wykończone w bezlitosnych czasach komuny
Jeżyckie kamienice, każda z własną historią,
z własnym dramatem, własną komedią i wojną
Ulica generała, długa jak żadna
Pajęczyna ulic, tam fryzjer, tu masarnia
Poeci z dawnych lat patronują tym ulicom
Stary tramwaj, w którym aż cuchnie znieczulicą
Wysiadam na „Teatralce”, idę wolno pod Pegaza
Poznań, miasto doznań - ja się zgadzam
Synagoga jest basenem, Stary Browar nowym Kupcem
Stary Marych bohaterem, „Legionista” dla nas głupcem
Piątkowo- dzielnica władców i królów
Radzieckich bloków, odrapanych murów
Wuchta wiary zamieszkuje ten Przemysła gród,
w którym Piotr i Paweł strzegą miasta wrót.

Paulina Cekała – ilustracja do wiersza *Poznań*

(***)

Maria Tomczak, Natalia Panas, Karolina Rzymek– III LO w Poznaniu

Poznań, piękne miasto moje,
Był stolicą nazywany,
Kart historii dźrzy znoje,
Przez mieszkańców uwielbiany.
Za Przemysła, choć czas krótki,
Nim na króla mord zadano,
Wciąż z niejasnej nam pobudki,
O Poznaniu zapomniano...

Gród nad Wartą położony,
Gdzie Piotr z Pawłem klucze trzyma,
Z oszczędności wysławiony,
Pruskim drylem się nadyma.

Wśród koziółków i bamberek,
Swą tradycję chowa miasto,
Oczekując listopada,
Na Marcińskie słodkie ciasto.

Na Ostrowie nad Cybiną,
Piętrzy się katedry gmach,
Gdzie spoczywa Piasta owoc,
Co utworzył polski świat.
Tutaj mieszkał i Cegielski,
Kraj z kryzysu uratował,
Dając pracę robotnikom,

Nową Polskę nam zgotował.

Dziś, po czerwca wydarzeniach,
Idąc w ślady Strzałkowskiego,
Chcemy dzieje Twe rozgłaszać,
Głosząc chwałę czynu jego.

Paulina Cekała – ilustracja do wiersza (***)

Jesteśmy nierozłączni

Karolina Stępień – XIV LO w Poznaniu

Jesteśmy nierozłączni
Jakby jedną nicią podszyli
Stajemy na palcach by być bliżej nieba
Doskonale wiemy, czego nam trzeba

To my, krew Piotra i Pawła w naszych żyłach płynie
Poznańska moc, wielkopolska siła
Jesteśmy w hymnie, pamięć o nas nie zginie

Powstanie wielkopolskie, jedyne wygrane
Choć w historii przez większość haniebnie zapomniane
W X wieku miasto założone, rolę odgrywa wielką
Niemieckie unieśliśmy brzemię, przepełnione warciańską męką

Brzemię powróciło, dwie dekady potem
Armia Poznań z Tadeuszem Kutrzebą
Przegrana, 6 lat z wbitym grotem

Niespełna 20 lat potem znowu grobów przybyło
Poznański Czerwiec '56
Walka o swoje, by lepiej się żyło

Teraz, tylko szum płynącej Warty
Śmiech rozbawionych cytafelowskich dzieci
Koziołki trykające przyjaźnie
Rodowici Pyrlandczycy zawsze wspólnie
Czy wolni czy uciemiężeni, zawsze dumnie.

Mój Poznań

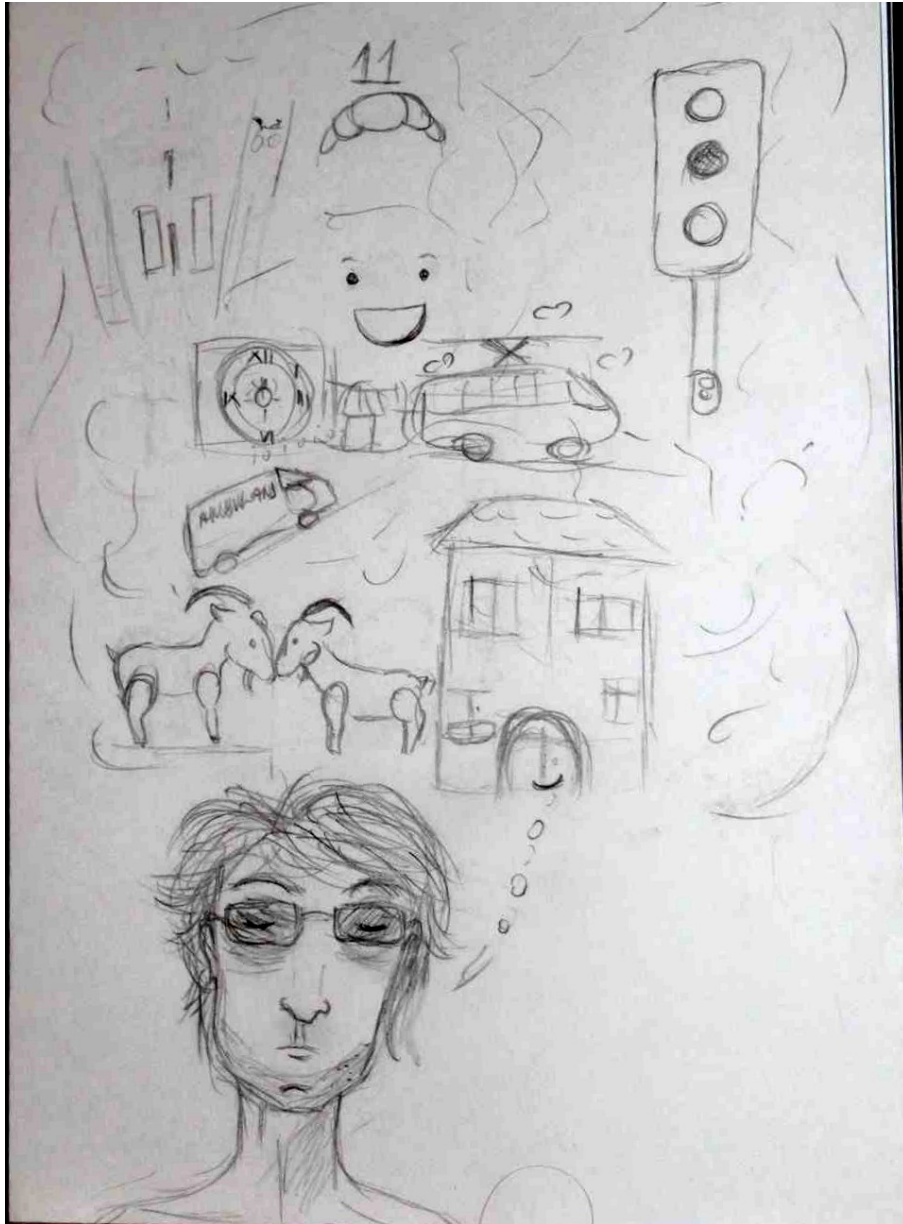
Anna Świerczyńska – LO ss. Urszulanek

Poznaniu, mój miły Poznaniu. Czym byłabym bez ciebie?
Jedynie punktem zawieszonym w czasie.
Tu się urodziłam i tu żyję. Nie chcę cię opuszczać.
Stawiałam tu pierwsze kroki, mówiłam pierwsze słowa.
Tu mnie za rękę prowadzono do Kościoła.
Jesteś tysiącletnim dziedzictwem. Jednocześnie stary i tak nowy.
Jesteś mą małą ojczyzną.
Choć tylko kropką na mapie, dla mnie jesteś wielki.
Wiem, że są miasta o wiele piękniejsze.
Mi mówisz: Jest Kraków i Rzym i nieskończony potok innych miast.
I pytasz: Dlaczego Poznań?
Ja mówię: To moja stolica. Stolica mego serca, za którą krew przelało
tysiące ludzi.
I pytasz czy i ja bym za niego oddała życie.
A ja bym oddała. Nie chciałabym żyć inaczej.
To miasto to moje dziedzictwo i dom.
Niesie również przyszłość.
To jest moje gniazdo i wkrótce polecę ku wyższym celom.
Ale ciebie nigdy nie zapomną... Poznaniu.

Marta Kunsztowicz – ilustracja do wiersza *Mój Poznań*

Marta Kunsztowicz - ilustracja do wiersza *Poznań – oczami niewidomego*

Poznań – oczami niewidomego

Ewelina Kleban – LO ss. Urszulanek

Poznań – tu mieszkam,
Tu się budzę co rano,
Tutaj słyszę codziennie hałas, śpiew i śmiech.
Tu jakiś samochód przejechał,
Tu – stanął,
Słowa ludzi w oddali układają się w wiersz.

Gdy ambulans przejeżdża,
Słyszę szum nerwowy,
Szelest kartek,
Rozmowy – Ida dzieci do szkoły...
Czasem chłopak dziewczynie wyzna miłość w tramwaju,
Ludzie spieszą się dokądś,
Przed czymś uciekają...

Ja sam uliczkami toczę się jak we śnie.
Inni naprzód wciąż gnają,
Ja powoli mknę.
Každy zapach, dźwięk miasta coś mi przypomina,
Tryknięcie koziołków na wieży
Mówi mi która godzina...
Latem czuć zapach kwiatów,
Zimą zapach spalin.
Uwielbiam smak corocznych Marcinkowskich Rogali.

Na rynku jak zawsze –
Pełno życia wszędzie,
Ludzie odpoczywają, po całodziennym pędzie
Tam się spotykają co dzień przyjaciele,

Wszędzie tłoczno, gwarno,
Słyszę śmiechu wiele!

Na akordeonie gra jakiś mężczyzna,
Bardzo pięknie śpiewa –
Również trzeba przyznać.
Pieniądz mu ktoś wrzuci,
Ładnie podziękuję,
Dalej dla nas śpiewa – najpiękniej jak umie.

Poznań – kamienice, które milczą,
Pośród tego gwaru,
Gdy koło nich przechodzę,
To mnie pozdrawiają.
Wieczorem, gdy mrok ogarnie całe Stare Miasto,
Mury opowiadają mi historię własną!

Gdy wracam do domu, tym zgiełkiem zmęczony,
Nim przejdę przez ulicę,
Stoję jak uśpiony –
Czekam aż sygnalizacja wyda odgłos śmieszny,
Który przypomina mi gdakanie gęsi,
Że na drugą stronę ulicy przejść mogę,
Później jeszcze skręcić we właściwą drogę.

Bardzo dobrze znam Poznań
I wiem o nim wszystko.
Nie widzę go oczami,
Lecz duszą,
Która odzwierciedla rzeczywistość...

Sentiment...

Julia Wilczek – XIV LO w Poznaniu

Codzienny Poznań...

Jesteś pełen ludzi, samochodów, tramwajów i McDonaldów...
Czasem też smutny, szary...
Czasem emanujesz radością i sprawiaasz, że tęsknię za Tobą, kiedy długo Cię nie odwiedzam...
Pamiętasz najmniejsze drobiazgi.
Pozwalasz... pozwalasz innym dzielić się sobą...
Dajesz im wolność, nie zatrzymujesz ich.
Zawsze przyjmujesz z powrotem z otwartymi ramionami.
Jesteś jak matka... Wychowujesz, uczysz życia.
Niektórzy się w Tobie rodzą, inni umierają.
Masz w sobie więcej wspomnień i tajemnic niż niejedna biblioteka książek.
Masz śliczne uliczki, alejki, gdzie ludzie przewijają z jednego miejsca na drugie...
Wiele parków, fontann i dużo miłości, którą obdarowujesz innych na każdym kroku...
W każdej porze roku Ci do twarzy!
Wiosną... wiosną to chyba najbardziej!
Na Starym Rynku mnóstwo dzieci z balonami,
Na deptaku wielu studentów biegnących na spóźnione zajęcia...
Kilka słów, przecinków, wielokropków...
Tak wiele dla mnie znaczysz, tak wiele dajesz od siebie...
Za bardzo Cię kocham, żeby zostawić Cię na dłużej niż 2 dni, 3 tygodnie, 6 miesięcy...

Czarujący Poznań

Barbara Piotrowska

Człowieku miły, i młody i stary,
Pokazać Ci pragnę mego miasta czary.
Gdzie Musierowicz Jeżycjadą kroczy,
Gdzie Stary Marych rowerem się toczy.
Gdzie Zamek Cesarski dostojnie góruje,
A obok Słowików muzyka ujmuje.
W Zoo starym i nowym, małych dzikusów,
A także w palmiarni wśród palm i kaktusów,
Człowiek wciąż młody, choć w Starym Browarze,
Lub ekskluzywnym hotelu Bazarze.
Na Termach Maltańskich woda gorąca,
Serca i ciała przybyszów parząca.
Magiczna starówka, Ratusz bajeczny,
Olśniewa turystów w poranek słoneczny.
Bamberka podziwia koziołki walczące,
I kamieniczki od wieków stojące.
To tutaj świat cały na Targi przyjeżdża,
A Lech od pokoleń już wielu zwycięża.
Polaku pamiętaj, czyś z miasta czy z wioski,
Że Poznań stolicą, choć wielko, to Polski!

Marta Kunsztowicz – ilustracja do wiersza *Czarujący Poznań*

Stary Marych a' la mode

W tym roku szkolnym uczniowie humanistycznych klas akademickich III Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu przygotowują się do sesji, której przyświeca hasło *Dialekt wielkopolski i gwara poznańska na tle pozostałych dialektów*. Podobnie jak w zeszłym roku elementami przygotowującymi do projektu są liczne spotkania z profesjonalistami w danych dziedzinach. Sporządzając scenariusz do poprzedniej sesji *Sarmatyzm – szlachetne dziedzictwo czy przeklęty spadek?*, nabyliśmy trochę doświadczenia w prezentowaniu zdobytej wiedzy.

Obecnie nie możemy narzekać na brak pracy. Dzięki zorganizowanym spotkaniom z Jackiem Hałasikiem i Juliuszem Kublem poznaliśmy bliżej nasz język regionalny. Wcześniej nawet nie przypuszczaliśmy, że zagadnienie gwary poznańskiej może być tak interesujące. Kwirlejka, blubry czy szwamka to już nieobce nam terminy. Nasi goście nieraz ukazywali gwarę poznańską w humorystycznym ujęciu. Jak mówił Juliusz Kubel, „Czasami trzeba umieć śmiać się z samego siebie”. Na pozór nudne i długotrwałe wykłady stały się świetną zabawą połączoną z nauką. Uczestniczyliśmy w konkursie znajomości gwary poznańskiej oraz składaniu przysięgi w iście poznańskim stylu, dotyczącej godnego zachowania i szacunku do poznańskich korzeni.

Celem naszego projektu jest przedstawienie zagadnienia gwary poznańskiej na tle istniejących dialektów w jak najciekawszy sposób. Możemy zdradzić, że pokaz odbędzie się w formie teatralnej. Poprzez różnorodne scenki postaramy się ukazać dialekt wielkopolski na tle pozostałych. Widzowie będą mieli szansę obejrzenia wywiadu z Jackiem Hałasikiem oraz zapoznania się z dialektami od strony kulinarnej. Mamy nadzieję, że staniemy na wysokości zadania, a poczciwy Stary Marych będzie zadowolony z naszych dokonań.

Realizując projekt, nawet nie przypuszczaliśmy, że weźmiemy udział w tak ważnym wydarzeniu, jakim jest 30. rocznica wyemitowania przez Poznańską Rozgłośnię Polskiego Radia pierwszej gawędy o Starym Marychu. Dzięki współpracy z twórcą Starego Marycha, Juliuszem Kublem, nasza Szkoła została współorganizatorem uroczystości uczczenia tego faktu. Wraz z Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT, Radiem Merkury i Gazetą Wyborczą stworzyliśmy konkurs, w którym, używając tylko słów gwarowych, trzeba odpowiedzieć w maksymalnie trzech zdaniach na pytanie: Co Stary Marych nosi w tece? Zadaniem humanistycznych klas akademickich naszego Liceum jest promowanie tego wydarzenia oraz zachęcanie do brania udziału w konkursie. Poprzez portal społecznościowy *Facebook* zwracamy uwagę ludzi na tę poznańską, fikcyjną postać, która niewątpliwie na stałe wpisała się w historię i kulturę naszego miasta. Przedstawiciele klasy ID, Karol Mędak

i Miron Olszak, co dwa tygodnie spotykają się z pozostałymi organizatorami, aby zapiąć wszystko na ostatni guzik. Konkurs potrwa od 13 lutego do 17 marca 2013 roku. Jego rozstrzygnięcie, po wcześniejszym rozpatrzeniu wszystkich odpowiedzi przez jury, odbędzie się 21 marca 2013r. podczas uroczystych obchodów przy pomniku Starego Marycha. Odpowiedzi należy przysyłać na adres mailowy: blauka2013@gmail.com, w temacie wpisując „Teka Starego Marycha” i dopisując swoje imię i nazwisko. Konkurs przeznaczony jest dla wszystkich, bez względu na wiek czy miejsce urodzenia. Ponadto, aby ożywić współzawodnictwo prawdziwych fanów „Blubrów...”, dodajemy pytania związane z tą postacią stworzone przez samego Juliusza Kubla. Mówiąc krótko: III Liceum Ogólnokształcące zaprasza do wzięcia udziału w konkursie!

Natalia Banicka
Marta Dorna
Karol Mędak

Twórcy projektu:

Doradca metodyczny nauczycieli języka polskiego: *Róża Poleć*

Kustosz Mieszkania – Pracowni Kazimierzy Włakowiczówny: *Elżbieta Andrzejewska*

Nauczyciele języka polskiego: *Barbara Bednarek, Beata Błaszczuk, Arleta Borak, Eliza Lisiecka, Agnieszka Nowakowska, Anna Pawłowska, Alicja Zimmer*

Uczniowie: *III LO, VI LO, VIII LO, XIV LO, XV LO, LO Sióstr Urszulanek*

Ilustracje: *Paulina Cekała, Marta Kunsztowicz – III LO w Poznaniu*

Redakcja: *Paulina Domagała, Klaudia Jarus, Piotr Mitkowski – III LO*